

# Høring – forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter

«Ny regulering av private barnehager»



Fylkesmannen i Agder



6.jun 2019



# Formålet med forslagene

- «Regelverket skal bli bedre tilpasset utviklingen av barnehagesektoren».
- «Endringene skal legge til rette for et mangfold av barnehager med høy kvalitet».
- «Skal gi gode driftsvilkår for ulike typer barnehager og barnehageeiere»
- «Sikre at offentlige tilskudd og foreldrebetaling kommer barna til gode».

*Kilde: regjeringen.no*



# Bakgrunn for forslagene

Stortingets anmodningsvedtak:

- Finansieringssystemet må så langt som mulig ivareta et mangfold av barnehager og barnehageeiere
- Finansieringssystemet må redusere etterslepet i tilskuddsgrunnlaget overfor private barnehager.
- Det må sikres et uavhengig tilsynssystem for barnehagesektoren.
- Gi kommunene mulighet til å skille mellom ideelle og kommersielle private barnehager,
- Vurdere om barnehagers rett til etablering og utvidelse bør endres for å ivareta mangfoldet av aktører
- Vurdere hvordan det kan sikres at private barnehager har lønns-, arbeids- og pensjonsvilkår minst på linje med ansatte i offentlige barnehager.



# Bakgrunn for forslagene, forts

Departementet/direktoratet har bestilt flere rapporter for å øke kunnskapen om økonomiske forhold i private barnehager:

- BDO-rapport om «Markedssvikt, lønnsomhet og gevinstrealisering» (2018)
- BDO-rapport om «Kapitalstrukturer og kapitalkostnader i private barnehager» (2018)
- Rapport fra Telemarksforskning om sammenhengen mellom finansieringssystemet og variasjoner i de private barnehagenes økonomiske resultater (2018)
- Rapport fra Agenda Kaupang om «kommunenes tilsyn med økonomiske forhold i private barnehager» (2017)



# Utfordringer med dagens situasjon

- Barnehagesektoren er (snart) ferdig utbygd:
  - Private aktører må i større grad kjøpe eksisterende barnehager
  - Vanskeligere for mindre og ideelle aktører å komme inn i sektoren
- Dagens finansieringssystem gir dårligere driftsvilkår for små private barnehager enn for store.
- Pensjonspåslaget:
  - Tall fra Telemarksforskning viser at private barnehager fikk 1 mrd. mer til pensjoner enn de faktisk brukte på pensjoner til sine ansatte i 2017.
- Private barnehager blitt et «knapphetsgode» med en varig og sikker kontantstrøm fra offentlige tilskudd og foreldrebetaling. Det gjør at private barnehager er et interessant investeringsobjekt for ulike typer investorer.
- Høy gjeldsgrad i den private delen av sektoren:
  - Kan indikere at noen private barnehager kan ha tatt opp lån til andre formål enn barnehagedrift.



# Utfordringer med dagens situasjon, forts

- Det er tillatt å drive annen virksomhet i samme rettssubjekt som barnehagevirksomheten
  - Risiko for at offentlige tilskudd og foreldrebetaling blir brukt til å dekke kostnader som er knyttet til annen virksomhet enn barnehager.
- Mange barnehager er registrert som en underenhet i et konsern:
  - Omfanget av transaksjoner som tilsynsmyndigheten må kartlegge blir vesentlig større
  - Offentlige tilskudd og foreldrebetaling kan bli brukt til å dekke tap fra andre virksomheter
- Utfordrende for kommunene å utføre økonomisk tilsyn:
  - Tilsynssystemet er ikke laget for en sektor med eiere som organiserer driften i konserner, og som har barnehager i flere kommuner.
  - Kommunene oppgir at de verken har kapasitet eller kompetanse til å føre tilsyn med økonomiske forhold i private barnehager.
  - Kun én prosent av de private barnehagene har hatt økonomisk tilsyn i perioden fra 2013 til 2016.



# Hovedforslag 1: Enklere å få tilskudd/vilkår om at barnehagene skal være ideelle?

- Departementet ber om høringsinstansenes syn på om det bør bli enklere å få tilskudd til private barnehager
- Departementet ber om innspill til om kommunen skal kunne stille vilkår om at nye private barnehager skal være ideelle for å få tilskudd.





# Hovedforslag 2: Endringer i regelverket for beregning av tilskudd?

- Departementet mener det kan være hensiktsmessig å differensiere driftstilskuddet til private barnehager utfra hvor mange plasser det er i barnehagen
- Foreslår videre utredning, der det også skal vurderes om kommunen skal kunne holde de dyreste kommunale barnehagene utenfor tilskuddsberegningen
- Ønsker innspill fra høringsinstansene til momenter som bør tas med i den videre utredningen.





# Hovedforslag 3: Endret pensjonspåslag?

- Departementet foreslår at tilskuddet til pensjoner i private barnehager nedjusteres, slik at færre private barnehager får tilskudd til pensjonsutgifter som de ikke har
- Departementet har ikke tatt stilling til nivået på det reduserte pensjonspåslaget – ber om høringsinstansenes syn på dette





# Hovedforslag 4: Forbud mot annen virksomhet?

- Departementet foreslår at det innføres et forbud mot å drive annen virksomhet i samme rettssubjekt som barnehagevirksomheten.
- Det foreslås samtidig at det innføres et krav om at hver private barnehage skal være et selvstendig rettssubjekt.
- Departementet foreslår overgangsperiode, og ber om høringsinstansenes syn på hvor lang denne overgangsperioden bør være



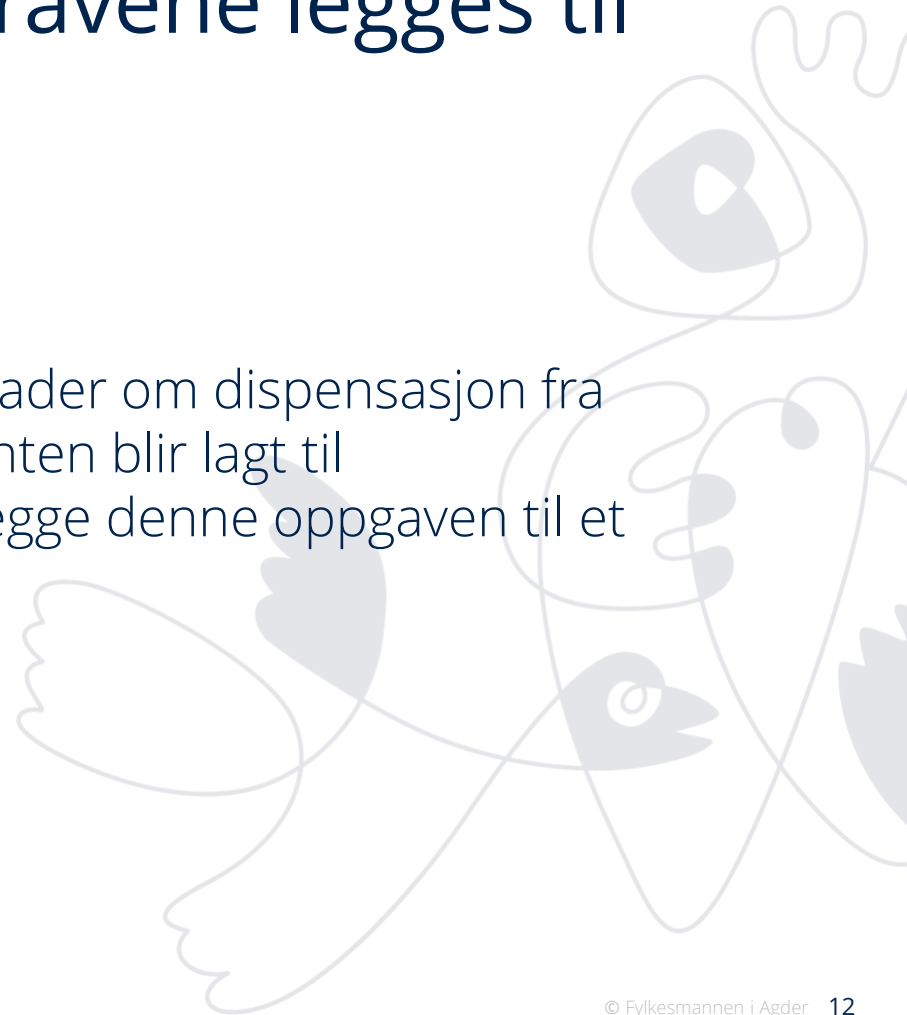
# Hovedforslag 5: Ansvar for økonomisk tilsyn overføres departementet?

- Departementet foreslår at ansvaret for å føre tilsyn med økonomiske forhold i private barnehager blir lagt til departementet (men departementet vil delegere denne oppgaven til Utdanningsdirektoratet).
- Ansvaret vil også inkludere tilsyn med eventuelle nye bestemmelser om økonomiske forhold.
- Departementet ber om høringsinstansenes syn på om direktoratet eller Fylkesmannen bør ivareta veiledningsoppgavene knyttet til regelverket om tilsyn med økonomiske forhold



# Hovedforslag 6: Ansvar for å behandle søknader om dispensasjon fra bemanningskravene legges til fylkesmannen?

Departementet foreslår at ansvaret for å behandle søknader om dispensasjon fra bemanningskravene i barnehageloven med forskrifter enten blir lagt til fylkesmannen, eller at det lovfestes at kommunen skal legge denne oppgaven til et uavhengig organ i kommunen.





# Høringsfrist: 26.juli!

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-forslag-til-endringer-i-barnehageloven-med-forskrifter-ny-regulering-av-private-barnehager2/id2641852/>

